

НКУЛІНА Аліна

«ВУЛЄ ВУ ЧАЙОК, МСЬЄ?»

Гримич М. Вулє ву чайок, мсьє? :
повість / Марина Гримич. — К. : Дуліби, 2013. — 84 с.

...Кінець XIX ст. Наш головний герой невдаха-поет Огюст Гівонт у боргах, мов у шовках, тому прямує із Франції вчителювати в лицей із інженерним ухилом у далекому містечку Оксамитівка Харківської губернії, що загубився на просторах Російської імперії. Підданого іншої держави запросив власник цукрового заводу та засновник лицю, плейбой, мільярдер, філантроп Павло Іванович Оксамитенко. На власний подив зверхній француз знаходить не забуту провінцію, а маленьке європейське місто з власним укладом життя.

Якщо описувати книгу Марини Гримич «Вулє ву чайок, мсьє?» одним словом, то ним, безперечно, буде «атмосферність». Адже саме цим і полонить читача твір знаної київської письменниці: атмосферою – похитуванням потягу, за вікном якого миготять безрадісні сірі пейзажі Слобожанщини; смаком цукру-рафінаду з чаєм довгими теплими літніми вечорами, запахом млосного ладану в церкві...

Звісно, книги має сюжет і стиль, про які я ще згадаю, але після прочитання запам'ятовуються передусім відчуття і, звісно, зовнішнє оформлення.

Ключову роль у повісті відграє повільний, розмірений ритуал чаювання з пирогами та рафінадом. І описано все це так, що вже після першого розділу ти думаєш лише про те, як тобі раптом неймовірно кортить чаю (чашки три – не менше, ... о, і треба сходити в магазин за рафінадом, дарма, що зазвичай ти не любитель цукру; рафінад – це найкраща штука на світі!..).

Головна ідея книги – відразу на обкладинці:

– Вуле ву чайок, мсьє?

– Ві же ву, страх, як ву...

Неймовірно, але дія роману відбувається не в улюбленому місті всіх українських письменників, особливо, коли йдеться про колишні епохи, – не у Львові, навіть, не в Києві... Марина Гримич обрала дуже нетипову локацію: маленьке містечко на Слобожанщині. Там немає древніх історичних пам'яток, які б свідчили про багате минуле, захопливих пейзажів, там є тільки талановиті й освічені люди, яких не очікуєш зустріти у такій дірі. Оксамитівка нагадала мені про мої рідні місця, адже у нас у Сумах в епоху, описану в повісті, мало не кожне село було “Оксамитівкою». Страшно подумати, на що були б схожі Суми, якби цукрозаводники Харитоненки свого часу не побудували там лікарні, школи, музеї – загалом маленьку Європу. Тож, на мою думку, Оксамитенко – це такий збірний образ європейської проукраїнської еліти початку ХХ століття, якій чомусь не вдалося об'єднати свої “оксамитівки» в один державний організм. Ця книга – ностальгія за тим, що було і що могло б статися. Одним словом, “хруст французской булки» по-українськи...

У книзі “Вуле ву чайок, мсьє?» головне – далеко не сюжет і не персонажі, вагоме місце тут належить дизайну. Художнє оформлення – надзвичайно вдале й абсолютно нетипове. Незвичний формат, невеликий обсяг, фотоілюстрації, вигадливі віньетки над розділами. Єдине нарікання – подання назви на обкладинці. Якщо вже вкладено стільки зусиль у верстку та дизайн, то варто обрати для ключових слів заголовку якийсь оригінальний, стилізований під епоху шрифт, а не тулити цей жахливо casual Arial дрібним кеглем.

Усі фотоілюстрації, використані в книзі, запозичені з сімейного архіву авторки, а роль заводу Оксамитенків «зіграв» старий цукровий завод у Вінницькій області. А ще вони насправді пов'язані з подіями книги. Це мене приємно вразило,

адже я боялася, що видавець просто рандомно вставить найкрасивіші фотографії, особливо не прив'язуючи їх до контексту. Але ні, коли головний герой розповідає про свою симпатію до доньок Оксамитенка, ви справді бачите двох дівчат у садку, а опис ритуалу чаювання супроводжує фото накритого столу.

«Вулле ву чайок» з точки зору художнього оформлення – оригінальний проект, навряд, прибутковий і явно не з дешевих. Певно, пані Гримич допомагало й те, що книгу видано в її приватному видавництві «Дуліби».

Але я щиро рада, що письменниці й видавниці все вдалося! Це легка, приємна повість із такою собі bittersweet кінцівкою, якої не чекаєш від книги, що має трохи легковажний вигляд.

